

พื้นที่ที่มีศักยภาพในการเกิดสภาวะความแห้งแล้งในปี 2550

(Potential Drought Area)

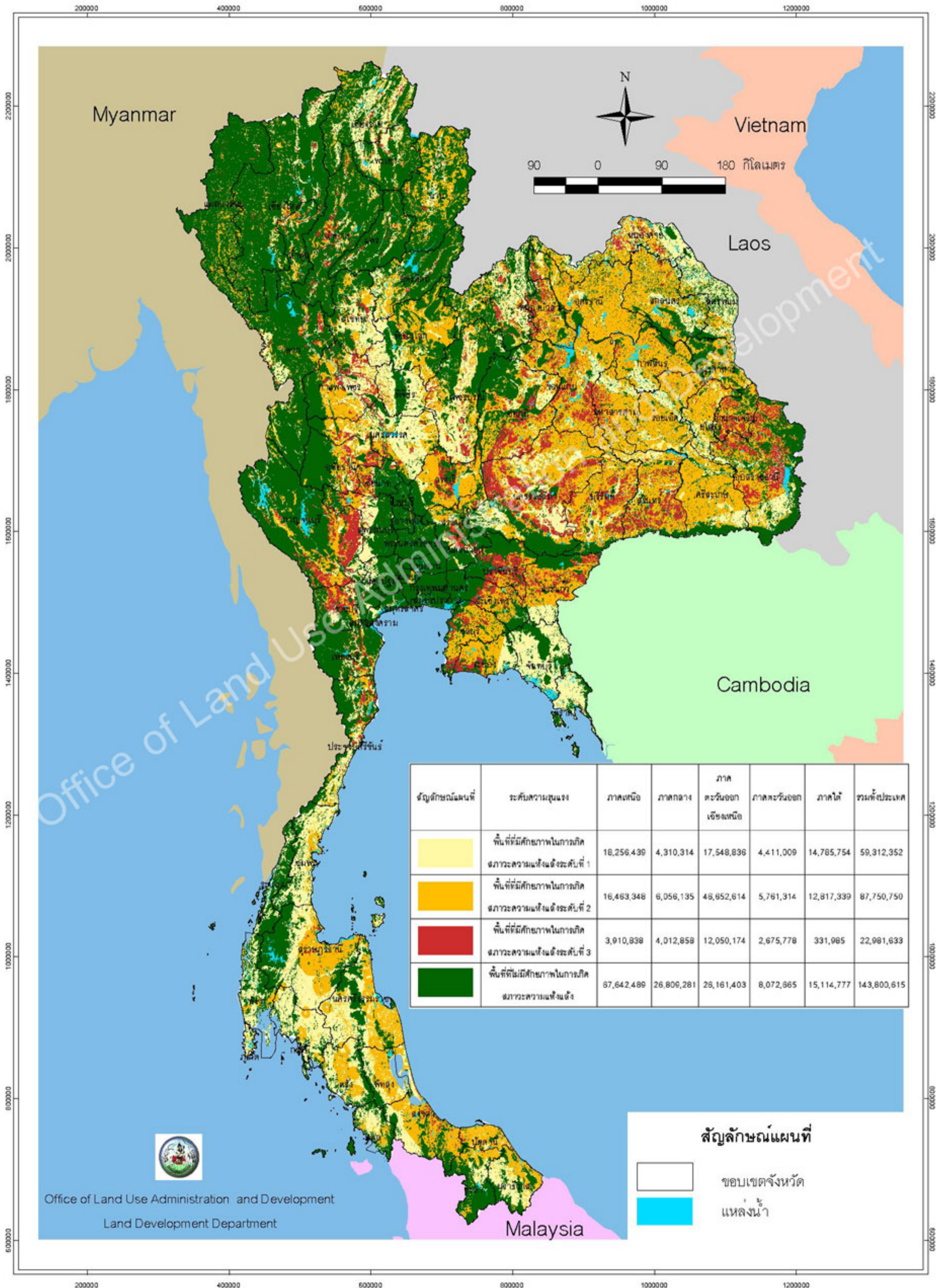
ภัยแล้ง เป็นภัยธรรมชาติหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาซึ่งอากาศแห้งผิดปกติ หรือขาดฝน ทำให้เกิดความขาดแคลนน้ำใช้ และถ้ามีความรุนแรงอาจทำให้พืชผลตลอดจนถึงมีชีวิตต่างๆ เสียหาย ความรุนแรงของภัยแล้งมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับสภาวะฝนแล้งหรือความแห้งแล้งของภูมิภาค ซึ่งเกิดจากการมีฝนตกน้อยกว่าปกติ หรือฝนไม่ตกตามฤดูกาล ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำใช้ พืชพันธุ์ต่างๆ ขาดน้ำหล่อเลี้ยง ขาดความชุ่มชื้น ทำให้พืชผลไม่สมบูรณ์หรือไม่เจริญเติบโตให้ผลตามปกติ เกิดความเสียหายและเกิดความขาดแคลนทั่วไป ความรุนแรงของฝนแล้งขึ้นอยู่กับความชื้นในอากาศ ความชื้นในดิน ระยะเวลาที่เกิดความแห้งแล้ง และความกว้างใหญ่ของพื้นที่ที่เกิดความแห้งแล้ง จะเห็นได้ว่า สภาวะฝนแล้งคือ การที่ปริมาณฝนที่ได้รับไม่เพียงพอต่อความต้องการ จึงนับได้ว่า ฝนเป็นองค์ประกอบสำคัญ และมีอิทธิพลต่อความแห้งแล้งชัดเจนกว่าองค์ประกอบทางอุตุนิยมวิทยาอื่นๆ เช่น อุณหภูมิ ความชื้น หรือการระเหยของน้ำ เป็นต้น

ดังนั้นในปี 2550 จากการคาดการณ์ของกรมอุตุนิยมวิทยา ฤดูร้อนของประเทศไทยปี 2550 จะเริ่มตามปกติ คือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์และจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนพฤษภาคม เนื่องจากในปีนี้มีอากาศค่อนข้างร้อนและฝนที่ตกลงมามีปริมาณไม่มากนัก ซึ่งทำให้สามารถคาดการณ์ศักยภาพที่จะเกิดสภาวะความแห้งแล้งในพื้นที่ประเทศไทยในปีนี้ได้โดยใช้ปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญได้แก่

1. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี 2549
2. ปริมาณน้ำฝนที่ต่างจากค่าปกติ
3. พื้นที่ชลประทาน
4. ความสามารถในการอุ้มน้ำของดิน
5. การใช้ประโยชน์ที่ดิน
6. พื้นที่ที่เคยเกิดภาวะแล้งซ้ำซาก

ทำการวิเคราะห์พื้นที่ ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์(GIS) โดยวิธีการซ้อนทับข้อมูลหลายชั้น พร้อมด้วยเงื่อนไข ตามที่ได้กำหนดไว้ จัดทำแผนที่แสดงพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเกิดสภาวะความแห้งแล้ง

แผนที่พื้นที่ที่มีศักยภาพในการเกิดสภาวะความแห้งแล้ง ปี 2550

Office of Land Use Administration and Development
Land Development Department

สัญลักษณ์แผนที่

- ขอบเขตจังหวัด
- แหล่งน้ำ

การจัดชั้นความรุนแรง

1. พื้นที่ที่มีศักยภาพในการเกิดสภาวะความแห้งแล้งระดับที่ 1 หมายถึง สภาพพื้นที่ที่มีลักษณะทางกายภาพของดิน เป็นดินที่มีความสามารถในการอุ้มน้ำปานกลาง ถึง สูง มีแหล่งน้ำเพียงพอกระจายอยู่ทั่วไปอย่างน้อยแตกต่างกันออกไป ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยมีค่าสูงกว่าค่าปกติ การใช้ประโยชน์ที่ดินเป็น นาปรังในพื้นที่ชลประทาน ไม้ผลและไม้ยืนต้น เป็นต้น ดังนั้นจะมีโอกาสน้อยที่จะเกิดการขาดแคลนน้ำ ทั้งด้านอุปโภค บริโภค และการเกษตร ซึ่งเป็นความแห้งแล้งปกติในฤดูแล้ง
2. พื้นที่ที่มีศักยภาพในการเกิดสภาวะความแห้งแล้งระดับ 2 หมายถึง สภาพพื้นที่ที่มีลักษณะทางกายภาพของดิน เป็นดินที่มีความสามารถในการอุ้มน้ำปานกลางถึงค่อนข้างดี ไม่มีแหล่งน้ำชลประทาน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าปกติ การใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นพืชอายุสั้น เช่น ข้าวนาปรัง ข้าวโพด อ้อย เป็นต้น ซึ่งอาจมีโอกาสเกิดการขาดแคลนน้ำ ทั้งด้านอุปโภค บริโภค และการเกษตร ซึ่งอาจทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโตเป็นเหตุให้ผลผลิตลดลง แต่บางพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่นาข้าวที่เก็บเกี่ยวไปแล้วและปัจจุบันไม่ได้ทำการเพาะปลูก ดังนั้นอาจมีโอกาสดังกล่าวสำหรับอุปโภค บริโภคเป็นส่วนใหญ่
3. พื้นที่ที่มีศักยภาพในการเกิดสภาวะความแห้งแล้งระดับ 3 หมายถึง สภาพพื้นที่ที่มีลักษณะทางกายภาพของดิน เป็นดินที่มีความสามารถในการอุ้มน้ำค่อนข้างต่ำ ถึง ต่ำ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าปกติ การใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็น พืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด เป็นต้น ดังนั้นจึงมีโอกาสดังกล่าวการเกิดภัยแล้ง และปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภคประชาชนได้รับความเดือดร้อน พื้นที่เกษตรเสียหายรุนแรง
4. พื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพในการเกิดสภาวะความแห้งแล้ง หมายถึง สภาพพื้นที่ที่มีลักษณะทางกายภาพเป็นภูเขา สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ พื้นที่ลุ่ม และพื้นที่ทำการเกษตรแบบประณีต (Intensive Agriculture) และพื้นที่ที่มีระบบชลประทานที่สมบูรณ์ เป็นต้น